

Zəfər liderliyindən sülhün liderliyinə - İlham Əliyev fenomeni

*Yaxud hər liderə müyəssər olmayan
bacarıq barədə bir neçə söz*

Hərb meydanındaki qələbəni qorumaq heç də hər liderə müyəssər olmur. Çünki qələbə assosiasiyasını təkcə güc amilində tapan məfhum deyil. Onun təsdiqləməsi şərtidir. Hətta ədalətli şəkildə üstünlük əldə etsən də, həmin üstünlüyün xarici aləm tərəfindən qəbuluna ehtiyac duyulur. Nəzərə alaq ki, üstünlük mütləq qələbəyə çevrilməyincə məqsədyönlü nəticələr vermir.

Tam əminliklə deyə bilərik ki, Prezident İlham Əliyev döyüş meydanındaki qələbəni qorumağı bacarıb. Nəinki bacarıb, eyni zamanda qələbənin diplomatik təntənəsinə nail olub. Bu il avqustun 8-də Vaşinqtonda məhz həmin təntənə anı yaşandı. Ancaq bunadək keçilmiş yol var. O yol ki, heç də asan başa gəlməyib.

(ardı 3-cü səhifədə)

Zəfər liderliyindən sülhün liderliyinə - İlham Əliyev fenomeni

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Məlumdur ki, İlham Əliyev 2003-cü ildə Prezident səlahiyyətlərinin icrasına başlayanda Azərbaycan dövlətinin prioritetinin düşmən tapdağındakı torpaqlarımızın işğaldan qurtulması olduğunu vurğulamışdı. Necə deyərlər, hər şey cəbhə üçün, hər şey qələbə üçün.

Prezidentin qələbə amalının həm diplomatik təzahürlərini gördük, həm də daxili mədəni semantikasını. Dövlətimizin başçısı daxilə böyük ruh yüksəkliyi formalaşdırdı, Qarabağ davasını məfkurə halına gətirdi. Xaricdə isə ölkəmizin ədalətli mövqeyinin təbliğatını genişləndirdi. Ayır-ayrı beynəlxalq təşkilatlar Ermənistanın işğalını pisləyən bəyanat və qətnamələr çıxardılar. Bu cəhət danışıqların nəticəsizliyi şəraitində atılacaq sərt addımlar üçün bir növ, zəmin formalaşdırdı. Nəhayət, haqq davamız başladı.

44 günlük Vətən müharibəsinin ilk günləri hər kəsin yaxşı xatirindədir. Həmin vaxt elə təəssürat yaranmışdı ki, sanki Azərbaycan işğalçıdır, ölkəmizin mübarizəsi ədalətsizdir. Dünyanın ayır-ayrı media orqanlarının, siyasi dairələrinin anti-Azərbaycan yönümlü təqdimatlarından bu qənaət də hasil olurdu ki, Ermənistan təcavüzlə üzləşən tərəfdir.

Həmin dövərdə Prezident İlham Əliyev dünyanın media orqanlarına verdiyi otuzdan çox müsahibə ilə əsl həqiqətləri yüksək səslə, arqumentləşdirilmiş şəkildə bəyan etdi. Bu müsahibələr cəbhə bölgəsindəki ard-arda gələn uğurlarımızı beynəlxalq ictimai rəydə leqallaşdırdı, gələcək uğurlar üçün davam perspektivi formalaşdırdı. Ən başlıcası, Prezidentin səsləndirdiyi fikirlər ilə qələbə yaşantılarımız dünyada rəğbət yaratdı. Ədalətə rəğbət ənənəvi mənfə stereotipləri də sıradan çıxardı. Dövlətimizin başçısının qətiyyətli açıqlamaları, prinsipial mövqeyi, Müzəffər lider xarakteri ilə dünya 44 gün ərzində, böyük ölçüdə yanaşsaq, riyakarlıqdan uzaq durdu. Əlbəttə, buna məcbur da qaldı.

Bir haşiyəyə də çıxmaq ki, Zəfəri bəxş edən güc nə qədər ədalət nəminə tətbiq edilərsə onun tətbiqi güc sahibinə münasibətdə istər-istəməz, antipatiya doğurur. Prezident İlham Əliyevin sayəsində 44 günlük Vətən müharibəsindəki Zəfəri-

miz bu kimi mənfə təmayüldən xilas oldu. Lakin Zəfərdən sonrakı zaman kəsiyi təlatümlərsiz ötüşmədi. Qarabağdakı separatizmi, erməni avantürizmini qorumaq istəyən qüvvələrin qələbəmizi heçə endirmək cəhdlərini gördük. Onlar fəaliyyətləri ilə hərbi meydanındakı üstünlüyümüzü minimallaşdırmağa çalışdılar və yenə əvvəlki havaları çalmaq yolu tutdular. Əvvəlki havalar isə bu idi: hərbi yolu ilə olmaz, kompromislər vacibdir və sair. Yəni dolaşısı ilə bizdən haqqımızın müdafiəsindən geri durmağımızı istədilər.

Bəli, 44 günlük müharibədən sonra bəzi beynəlxalq dairələr var gücləri ilə çalışdılar ki, Qarabağdakı erməni varlığı özünün beynəlxalq təminat obrazını qazansın. Belələri daralmış cəmbərin daha da daralmaması üçün hər şeyi etdilər. Hər şeyi etdilər ki, Azərbaycan özünün konstitusion

quruluşunu bərpa etməsin. Ancaq unudular...

Prezident İlham Əliyevin şəxsində Azərbaycan dövləti özünün dəmir yumruğunu masaya bir daha vurdu. Bu qətiyyətin əks-sədası özünü Qarabağdakı separatçıların başına yağan mərmilərdə göstərdi. 2023-cü ilin sentyabrında Silahlı Qüvvələrimizin həyata keçirdiyi lokal xarakterli uğurlu antiterror tədbirləri göstərdi ki, səbrimizin diplomatik təzahürü kimi, məsadakı hədsizliyə cavabımızın güc trayektoriyası da aktualdır. Yəni güc diplomatiya nəminə tətbiq zərurətini yenidən ortaya qoydu.

Prezident İlham Əliyev son dövrlərdəki müsahibələrində Azərbaycanla Ermənistan arasındakı real sülh danışıqlarının 2024-cü ilin ilk aylarından başladığını bildirib. Bir il davam etmiş bu mərhələdə də erməni

avantürizmini qorumaq cəhdləri az olmadı. Rəsmi İrəvan və xaricdəki havadarları çox çalışdılar ki, sülh müqaviləsi mətni üzrə manipulyasiyalar etsinlər. Bu kimi cəhdlər haqqında söz açdığımız avantürizm üçün əl yeri qoymaq məqsədi daşdı. Lakin bədxahların ümidləri yenə puça çıxdı. Hərbi meydanda əldə edilmiş qələbəni sülh prosesində də qələbəyə çevirən Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən uğurlu xarici siyasəti belə meyilləri sıradan çıxardı.

Bir neçə istiqamətdə fəaliyyət göstərən dövlətimizin başçısı, ilk növbədə, xarici siyasət kursunu şaxələndirdi. Daha doğrusu, əslində, geniş diapazonla malik xarici siyasət kursuna yeni çalarlar gətirdi. Ölkəmizin liderinin apreldə Çinə səfəri, səfər zamanı "Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması

haqqında Birgə Bəyanat"ın imzalanması, həmçinin İran Prezidenti Məsud Pezeşkianın ölkəmizə gəlişi, daha sonra onun Xankəndidə keçirilmiş İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Dövlət Başçıları 17-ci sammitində iştirakı ilə Bakı-Tehran əlaqələrinin yeni fazasının müəyyənləşməsi, habelə, Türkiyə və Özbəkistanla müttəfiqlik münasibətlərinin dərinləşdirilməsi, Mərkəzi Asiya ölkələri ilə təmasların gücləndirilməsi, Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinin yaxşılaşdırılması ilin əvvəlindən götürülmüş beynəlxalq siyasi xəttin çoxgədişli mahiyyətini bir daha ortaya qoydu.

Deməli, Prezident İlham Əliyevin çoxgədişli xarici siyasətin əməkdaşlıq kazusu dərinləşdi. Dövlətimizin başçısı güc əmilindən səmərəli istifadə bacarığını ortaya qoydu. Azərbaycan lideri fəaliyyəti ilə sübut etdi ki, mütləq səmərə sülhdən asılıdır. Sülh isə ədalətli olmalıdır. Azərbaycan Cənubi Qafqazda ədalətli sülhün təbliğatçısı kimi öz ədalətinin təkcə gücdən asılı olan reallığa söykənmədiyini göstərdi. Həm bunu göstərdi, həm də sülhün bütövlükdə regiona fayda parametrlərini müəyyənləşdirdi və tam aydın şəkildə baxışlarını beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırdı. Nəticədə Cənubi Qafqazdakı qlobal maraqlar nəminə erməni avantürizmini tutacaq yer sayanların mövqeləri xeyli zəiflədi. Nəhayət, bütün dünya Prezident İlham Əliyevin haqqında söz açdığımız Vaşinqton zəfərini gördü.

Sonda ümumiləşdirmə apararaq, deyə bilərik ki, Prezident İlham Əliyevin Vaşinqtona işgüzar səfəri, səfər gedində Cənubi Qafqazda barış mühiti məntiqini ifadə edən və ABŞ Prezidenti Donald Trampın rəsmi şahidliyi ilə imzalanmış "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti və Ermənistan Respublikasının Baş nazirinin Amerika Birləşmiş Ştatlarının Vaşinqton şəhərində keçirilmiş görüşünün nəticələrinə dair Birgə Bəyannamə" Zəfər lideri olan dövlətimizin başçısının, eyni zamanda bölgəyə sülh gətirmiş lider obrazını canlandırdı. Bu, son dərəcə böyük status və müstəsna bacarıqdır. Ona görə əvvəldə vurğuladıq ki, hərbi meydanındakı qələbəni qorumaq heç də hər liderə müyəssər olmur.